КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ НАВЧАЛЬНИХ ДОСЯГНЕНЬ УЧНІВ З МУЗМЧНОГО МИСТЕЦТВА

відповідно до наказу Міністерства освіти і науки України від 04.05.2026 № 722
«Про затвердження системи та загальних критеріїв оцінювання результатів навчання учнів»

Критерії нижче адаптовано до специфіки музичного мистецтва та компетентнісного оцінювання. Для мистецької освітньої галузі МОН виокремлює, зокрема, **пізнання мистецтва й художнє мислення; художньо-творчу діяльність і мистецьку комунікацію; емоційний досвід і художньо-естетичне ставлення**. Загальна логіка 12-бальної шкали передбачає чотири рівні: початковий (1–3), середній (4–6), достатній (7–9), високий (10–12).

Бал / рівень	Когнітивні процеси	Навчальна діяльність	Самостійність	Комунікація та взаємодія	Частота вияву вмінь
1 / початковий	Розпізнає окремі музичні звуки, образи, інструменти, жанри або твори. Має фрагментарні уявлення про основні елементи музичної мови.	Виконує окремі прості завдання лише за безпосередньої допомоги вчителя: слухає, повторює ритмічний або вокальний фрагмент за зразком.	Потребує постійної допомоги, покрокових інструкцій і стимулювання.	Реагує на запитання та музичні завдання після спонукання. У колективній діяльності бере участь епізодично.	Уміння виявляються епізодично, переважно за безпосередньої допомоги вчителя.
2 / початковий	Розрізняє окремі музичні явища, тембри, динаміку, темп, прості жанрові ознаки. Відтворює окремі музичні терміни.	Виконує частину завдань за зразком: повторює мелодичний або ритмічний фрагмент, визначає окремі засоби музичної виразності.	Працює за детальною інструкцією, потребує значної допомоги під час виконання творчого або практичного завдання.	Дає короткі відповіді про прослуханий твір, виконує прості колективні дії за підтримки.	Уміння виявляються зрідка, переважно у знайомих ситуаціях.
3 / початковий	Описує окремі елементи музичного твору, розпізнає основні засоби музичної виразності, жанрові ознаки та характер музики.	Виконує нескладні вокальні, ритмічні, слухацькі та творчі завдання за поданим зразком.	Частково працює самостійно, але потребує допомоги під час аналізу твору та виконання творчого завдання.	Висловлює просте емоційне враження, бере участь у колективному музикуванні за підтримки вчителя.	Уміння виявляються періодично під час стандартних видів діяльності.

Бал / рівень	Когнітивні процеси	Навчальна діяльність	Самостійність	Комунікація та взаємодія	Частота вияву вмінь
4 / середній	Розуміє основні музичні поняття, визначає характер, настрій, темп, динаміку, жанр і окремі засоби музичної виразності.	Виконує типові слухацькі, вокальні, ритмічні та творчі завдання за відомим алгоритмом. Розпізнає вивчені музичні твори.	Виконує завдання за інструкцією, частково контролює якість власного виконання.	Висловлює просту думку про музичний твір, дотримується правил спільного музикування.	Уміння виявляються регулярно у стандартних навчальних ситуаціях.
5 / середній	Пояснює основні характеристики музичного твору, встановлює зв’язок між характером музики та засобами виразності.	Виконує вокальні, ритмічні, слухацькі й творчі вправи; визначає жанрові та стильові особливості вивчених творів.	Самостійно виконує основну частину завдання, звертаючись по допомогу у складніших ситуаціях.	Аргументує прості естетичні судження, слухає партнерів, бере участь у спільному виконанні.	Уміння виявляються регулярно в типових видах музичної діяльності.
6 / середній	Аналізує музичний твір за визначеними ознаками, встановлює зв’язки між музичним образом, жанром, стилем та засобами виразності.	Застосовує набуті знання під час слухання, виконання та створення музики; може інтерпретувати нескладний музичний матеріал.	Самостійно виконує типові завдання, здійснює елементарний самоконтроль і коригує окремі недоліки.	Послідовно висловлює власне ставлення до музики, аргументує окремі судження, конструктивно взаємодіє в ансамблі або групі.	Уміння виявляються стабільно у типових і частково змінених ситуаціях.
7 / достатній	Аналізує та інтерпретує музичні твори, визначає взаємозв’язок форми, змісту, жанру, стилю та засобів музичної виразності.	Самостійно виконує різноманітні слухацькі, вокальні, інструментальні та творчі завдання. Застосовує знання у нових, але близьких до вивчених ситуаціях.	Планує основні етапи роботи, добирає способи виконання, контролює якість власного результату.	Аргументовано висловлює мистецькі судження, враховує думки інших, бере активну участь у колективному музикуванні.	Уміння виявляються систематично в більшості видів музичної діяльності.
8 / достатній	Порівнює музичні твори різних жанрів, стилів і культур, аналізує особливості музичної мови та інтерпретації. Виявляє художньо-образні зв’язки.	Виконує та інтерпретує музичні твори, створює нескладні власні музичні образи, використовує цифрові або традиційні засоби творчості.	Самостійно визначає послідовність роботи, добирає засоби виразності, оцінює та вдосконалює власне виконання.	Веде змістовний діалог про музику, аргументує власну позицію, конструктивно співпрацює під час ансамблевої та проєктної діяльності.	Уміння виявляються часто, стабільно та в різних видах музичної діяльності.
9 / достатній	Критично аналізує та інтерпретує музичні твори,	Самостійно розв’язує творчі завдання, здійснює	Самостійно планує творчу діяльність,	Переконливо аргументує мистецькі судження,	Уміння виявляються систематично, стійко

Бал / рівень	Когнітивні процеси	Навчальна діяльність	Самостійність	Комунікація та взаємодія	Частота вияву вмінь
	оцінює особливості авторської й виконавської інтерпретації, встановлює культурно-історичний контекст.	порівняльний аналіз творів, створює та презентує власні музично-творчі продукти.	визначає критерії якості, здійснює самооцінювання та коригує результат.	коректно сприймає альтернативні інтерпретації, сприяє конструктивній взаємодії.	та в більшості складних ситуацій.
10 / високий	Глибоко аналізує музичні явища, інтегрує знання з історії, культури та мистецтва, критично оцінює художні засоби, інтерпретації та виконавські рішення.	Самостійно здійснює творчі, дослідницькі та проєктні завдання, створює оригінальні музичні інтерпретації, використовує різні види мистецької діяльності.	Повністю самостійно планує, організовує та оцінює власну мистецьку діяльність, визначає шляхи вдосконалення.	Змістовно презентує творчі результати, переконливо аргументує, ефективно взаємодіє з учасниками мистецького проєкту.	Уміння виявляються постійно, цілісно та в різноманітних навчальних і творчих ситуаціях.
11 / високий	Синтезує знання про музичне мистецтво, аналізує твори з різних культурних, історичних і стильових перспектив, формулює самостійні інтерпретаційні висновки.	Реалізує комплексні творчі та дослідницькі проєкти, створює власні музичні продукти, аргументовано обґрунтовує творчі рішення.	Виявляє високий рівень самоорганізації, самоконтролю та рефлексії, самостійно визначає критерії якості власної творчої роботи.	Координує спільну мистецьку діяльність, конструктивно розв’язує творчі суперечності, допомагає команді досягати спільного результату.	Уміння виявляються постійно, впевнено та результативно у нових і нестандартних ситуаціях.
12 / високий	Демонструє системне, критичне, творче та образне мислення. Самостійно інтегрує музичні знання з особистим досвідом, культурним контекстом та знаннями з інших видів мистецтва; створює оригінальні інтерпретації.	Творчо реалізує складні мистецькі проєкти, самостійно створює, інтерпретує та презентує музичні продукти, експериментує із засобами музичної виразності та різними форматами мистецької діяльності.	Повністю самостійно визначає мету, концепцію, стратегію й етапи творчої роботи, здійснює глибоку рефлексію та вдосконалює результат.	Демонструє високий рівень мистецької комунікації: переконливо презентує й захищає творчі рішення, ефективно організовує співпрацю, поважає різні художні позиції.	Уміння виявляються постійно, комплексно, творчо та результативно в навчальних, творчих, дослідницьких і життєвих ситуаціях.

ЗАГАЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА РІВНІВ НАВЧАЛЬНИХ ДОСЯГНЕНЬ УЧНІВ З МУЗИЧНОГО МИСТЕЦТВА

Характеристику укладено з урахуванням специфіки музичного мистецтва: **усвідомленого сприймання музики, аналізу та інтерпретації творів, художньо-творчої діяльності, мистецької комунікації, емоційного досвіду та художньо-естетичного ставлення**. Саме такі напрями визначені МОН для оцінювання в мистецькій освітній галузі.

Рівень	Загальна характеристика навчальних досягнень учнів з музичного мистецтва
Початковий (1–3 бали)	Учень/учениця має фрагментарні уявлення про музичне мистецтво, окремі жанри, музичні інструменти, засоби музичної виразності та твори. Розпізнає окремі музичні явища за зразком. Відтворює прості ритмічні, вокальні або слухацькі дії переважно за допомогою вчителя. Висловлює елементарні емоційні враження від музики. Потребує постійної підтримки під час виконання, аналізу та інтерпретації музичних творів. Бере участь у колективній музичній діяльності переважно після стимулювання.
Середній (4–6 балів)	Учень/учениця розуміє основні музичні поняття, визначає характер, настрій, темп, динаміку, жанр та окремі засоби музичної виразності. Розпізнає вивчені музичні твори та їхні основні ознаки. Виконує типові вокальні, ритмічні, інструментальні, слухацькі й творчі завдання за відомим алгоритмом. Може пояснити окремі особливості музичного твору, висловити власне емоційне ставлення. Поступово набуває самостійності, бере участь у спільному музикуванні та творчій діяльності.
Достатній (7–9 балів)	Учень/учениця впевнено сприймає, аналізує та інтерпретує музичні твори. Встановлює взаємозв’язок між змістом, музичним образом, жанром, стилем, формою та засобами музичної виразності. Порівнює твори різних жанрів, стилів і культур. Самостійно виконує вокальні, інструментальні, ритмічні та творчі завдання, може створювати власні музичні образи. Аргументовано висловлює мистецькі судження, бере активну участь у колективному музикуванні, проєктній і творчій діяльності. Здійснює самооцінювання та вдосконалює власний результат.
Високий (10–12 балів)	Учень/учениця демонструє системне, критичне, творче та образне мислення. Глибоко аналізує й інтерпретує музичні твори, інтегрує знання про музику з історичним, культурним і соціокультурним контекстом. Самостійно оцінює художню цінність творів, порівнює різні виконавські та інтерпретаційні

Рівень	Загальна характеристика навчальних досягнень учнів з музичного мистецтва
	рішення. Творчо реалізує себе у вокальній, інструментальній, композиційній, імпровізаційній, дослідницькій та проєктній діяльності. Створює оригінальні мистецькі продукти, аргументовано презентує та захищає власні творчі рішення. Демонструє високий рівень емоційної чутливості, художньої емпатії, креативності, самостійності та здатності до самовираження.

Основні предметні орієнтири для оцінювання з музичного мистецтва

Під час визначення рівня навчальних досягнень доцільно комплексно враховувати, наскільки учень/учениця:

- **усвідомлено сприймає та слухає музичні твори**;
- розпізнає й характеризує жанри, стилі, форми та засоби музичної виразності;
- аналізує музичний твір, його образний зміст, характер і настрій;
- визначає роль мелодії, ритму, темпу, динаміки, тембру, фактури та інших засобів музичної виразності;
- розуміє зв’язок музики з **історичним, культурним і соціальним контекстом**;
- виконує вокальні, інструментальні та ритмічні завдання;
- демонструє навички **ансамблевого музикування** та взаємодії;
- творчо інтерпретує музичний матеріал;
- створює власні музичні образи, імпровізації, композиції або інші творчі продукти;
- використовує традиційні та цифрові засоби музичної творчості;
- аргументує власне **естетичне та ціннісне ставлення** до музики;
- порівнює різні виконавські та художні інтерпретації;
- презентує результати творчої та дослідницької діяльності;
- здійснює самооцінювання, взаємооцінювання та рефлексію;
- демонструє **емоційну чутливість, художню емпатію, креативність і здатність до самовираження**.

Такий підхід узгоджується з методичним путівником МОН для мистецької освітньої галузі, де оцінювання орієнтоване не лише на знання, а й на сприймання, аналіз та інтерпретацію мистецтва, творчу діяльність, мистецьку комунікацію, емоційний досвід і художньо-естетичне ставлення.